

De Blauwe Klauwier

uitgave: V.W.G. de Kempen

V O G E L W E R K G R O E P D E K E M P E N

Sekretariaat:

Lex Peeters, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel.04976-2271.

Penningmeester:

Wim v.d.Voort, Kruisstraat 75, 5541 RE Reusel, tel. 04976-1759
giro nr.: 3675103.

Bestuur:

Maarten Manders: voorzitter, Daalderhof 3, Valkenswaard.
Lex Peeters: sekretaris, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel. 04976-2271.
Willem Veenhuizen: biol. sekretaris, Bussele 32, 5641 PB Eindhoven
tel. 040-816913.
Tom Heynen: biol. sekretaris, Jan Sluytersweg 26, 5645 JD Eindhoven
tel. 040-114873.
Marco Bakermans: lid, Kerkstraat 42d, 5527 EG Hapert.
Wim v.d. Voort: penningmeester, Kruisstraat 75, 5541 RE Reusel
tel. 04976-1759.

Kommissies:

kommissie onderzoek: kontaktpersoon Jan Wouters.
kommissie beheerswerkzaamheden: kontaktpersonen: Pieter Wouters
Jacques van Kessel.
tentoonstellingskommissie: kontaktpersoon nog niet bekend.

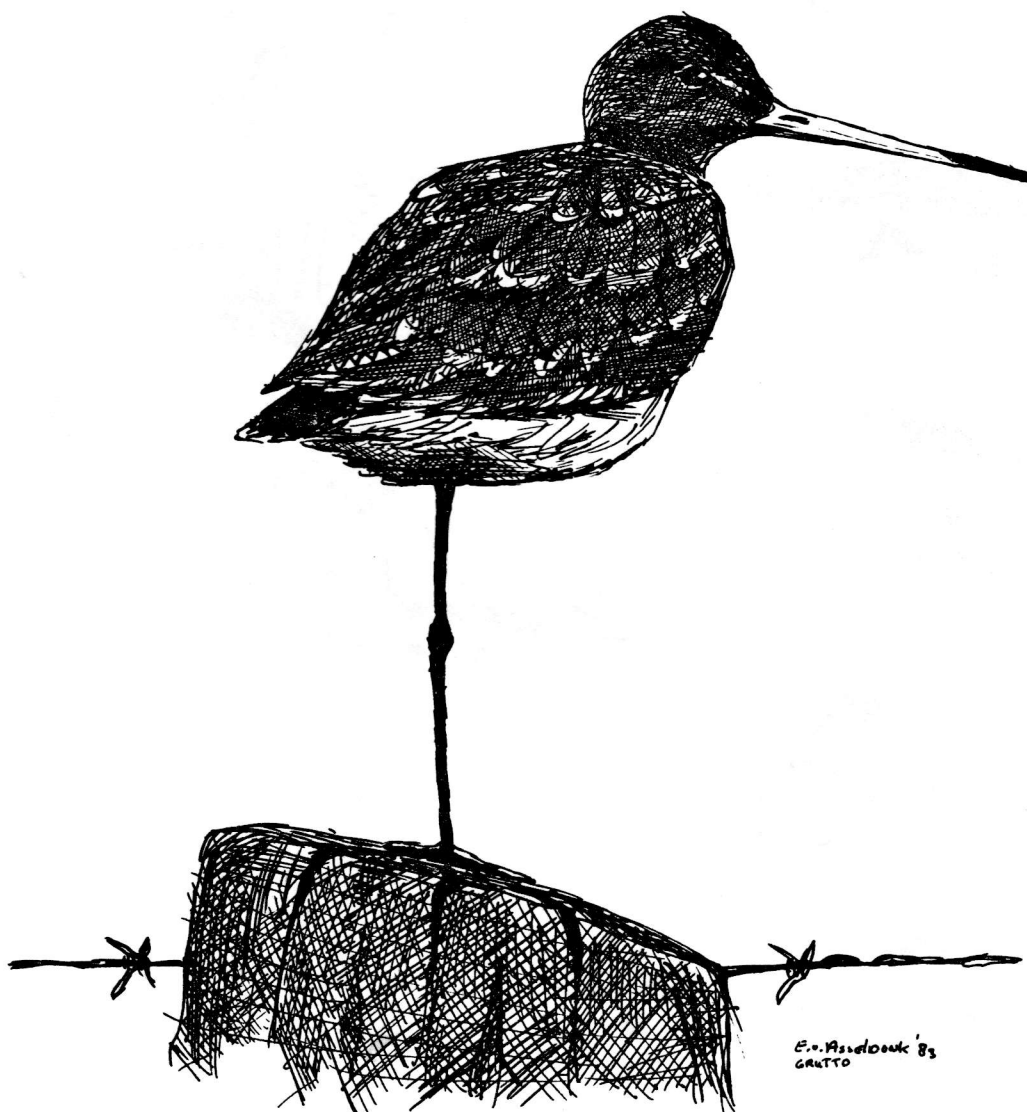
Archieven:

1. Broedvogels:
Tom Heynen, Jan Sluytersweg 26, 5645 JD Eindhoven. tel.040-114873.
2. Niet broedvogels:
Lex Peeters, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel.04976-2271
Henk Hendriks, Groesstraat 5, 5662 ET Geldrop, tel.040-853372.
Ruud Bouman, Reinoutl.138, 5665 AC Geldrop, tel.040-853522.
3. Diaërchief:
Wim de Kroon, Kuikeindseweg 6, 5091 TD Middelbeers, tel.04244-2329.

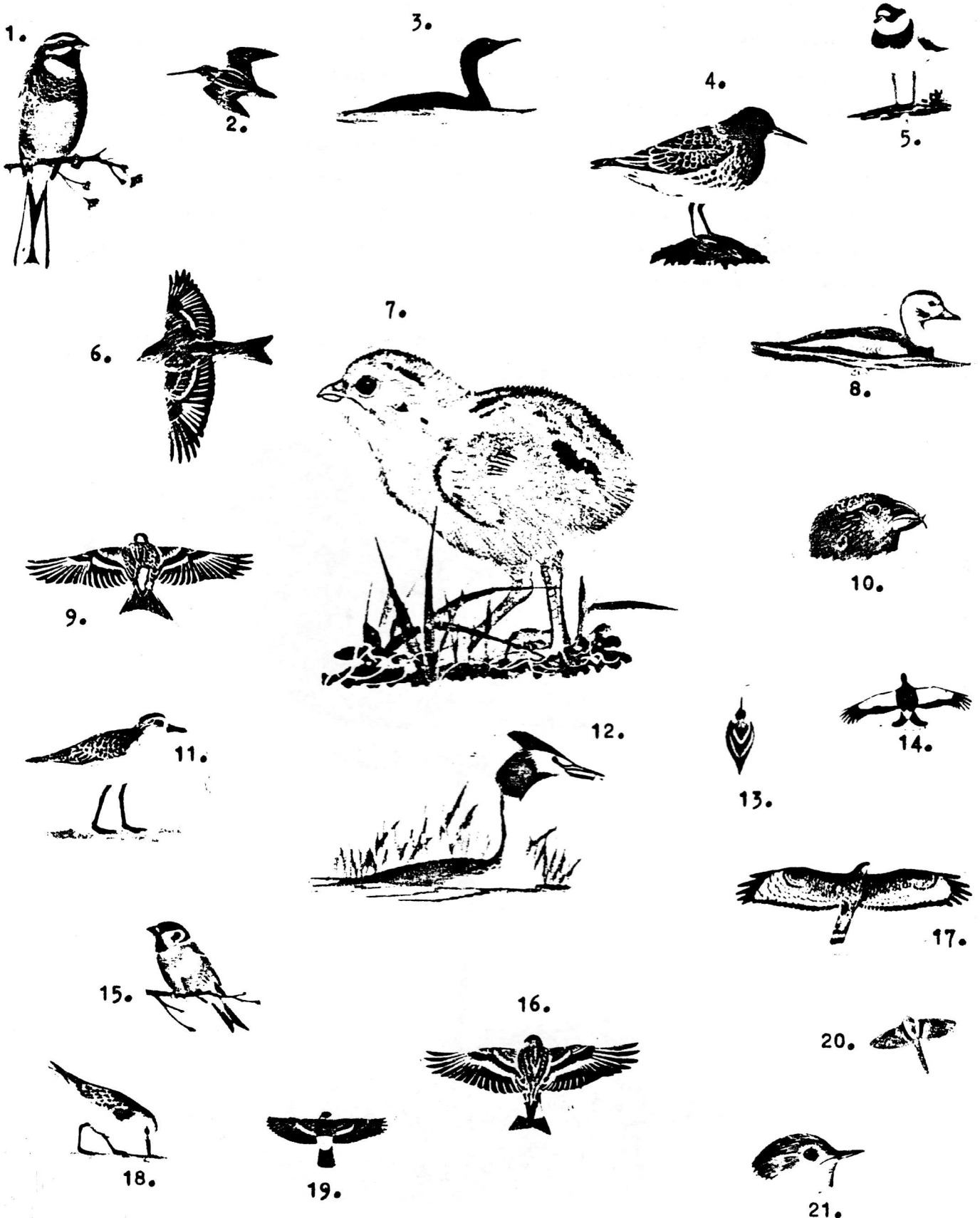
1. Nog steeds is er grote behoefte aan tekeningen voor de komende uitgaven. Denk er nu eens aan. Ernest, wederom bedankt voor je tekenwerk en ook Harrie leverde een goede bijdrage met veel kopiewerk van bestaande tekeningen.
2. De nieuwe rubriek van Lex Peeters schreeuwt nog steeds om een geëigende voorpagina. Kom op waar blijven die tekenaars.
3. In deze vakantie-klauwier staan maar liefst twee vakantie-regen-puzzels. De redactie hoopt van harte, dat ze onder het genot van veel heilig vocht en vanuit een zwetende dons zak worden opgelost. Al met al een geweldige vakantie toegewenst namens alle medewerkers van deze klauwier.
4. Aan de totstandkoming van deze uitgave werkten mee: Wim Jacobs met kopy voor Vogelaria, Jan Wouters en Ernest van Asseldonk met kopy voor Vogelaria, Harry de Louweren en Hans Cornelissen. Tekeningen deze keer van Ernest van Asseldonk en Harry de Louweren met kopieën.

Let op: de volgende klauwier verschijnt in september: uiterste inleverdatum: zaterdag 17 september.

Hieronder zie je de grote "Redactie-doe-het-zelf-regen-vakantiepuzzel 1983"

De voorwaarden voor deelname zijn de volgende: alleen uitzoeken vanuit een lek-
kende tent tijdens zware regenval; stuur de nummers met de goede oplossing via
een briefkaartje naar het redactieadres of lever in op de augustusvergadering;
uitslag in septemberklauwier; onder de goede inzenders wordt een leuk prijsje
verloot; over de uitslag is geen korrespondentie mogelijk; de redactie en Harry
de Louveren zijn van deelname uitgesloten. Veel plezier.

VOGEL - VARIA

**samenstelling:
lex peeters**

NATUURFOTOGRAFIE, GEVAARLIJKE HOBBY !?!?!?!?

Ik heb nooit respect kunnen opbrengen voor mensen die ten koste van de natuur een foto willen schieten. En nog steeds kan ik er geen begrip voor hebben. Onderstaande ervaring heb ik dan ook niet op papier gezet als een soort van pleidooi voor de "fanatieke-fotograaf-met-oogkleppen". Wel probeer ik te doen begrijpen hoe iemand in zijn/haar hobby kan opgaan, en hoe zodoende in zijn/haar geestdrift de waarde van de natuur steeds minder kan gaan tellen.

Op 10-05-'83 was ik in de Reuselse Moeren aan het inventariseren. Daar ik net een 135 mm.-lens had aangeschaft droeg ik m'n fototoestel bij me, met de bedoeling het apparaatje uit te proberen.

Op een gegeven moment schiet er vlak voor me een prachtig Hermelijntje uit de slootkant die een eind verder een takkenbos in huppelt. Niet meer dan een luttele minuut later hoor ik een hard, hoog gekrijs. De Hermelijn blijkt een jong konijntje bij z'n nekvel te hebben. Als ik het "stoeiende" tweetal iets te dicht benaderd wordt het inmiddels dode, nog stuiptrekkende Konijnenjong met rust gelaten. Ik pak 'm op en met een prachtige actiefoto in mijn achterhoofd leg ik haar op een wat opnere plek, hopen de dat de dader zal terugkeren. Meteen als ik m'n toestel in de aanslag heb is echter hetzelfde gekrijs weer te horen vanachter de takkenbos en het tweede slachtoffer is gevallen. Weer wordt deze in de steek gelaten als ik door m'n fotografiedrift, die zich onverwacht en onbewust van me meester heeft gemaakt, te dicht in de buurt kom. En nog geen minuut later is een tiental meters verderop opnieuw 't hulpeloze gegil te horen.

Dan pas realiseer ik me dat ik feitelijk verantwoordelijk ben voor 3 Konijneslachtoffertjes, terwijl het er slechts 1 had hoeven te zijn als ik de natuur haar gang had laten gaan.

Terwijl ik dit stukje ter plekke aan het schrijven ben, nog diep onder de indruk van het gebeurde dat zich allemaal binnen 5 minuten afspeelde, is de Hermelijn al twee maal teruggekeerd. Zojuist zat-ie nauwelijks 1 meter van me af, met z'n lijfje opgericht nieuwsgierig recht in m'n ogen te kijken. Met een 50 mm-lens zelfs prachtig te fotograferen!

Ik wil maar zeggen; De beste plaatjes zijn nog altijd te knippen door rustig ergens te gaan zitten en geduldig af te wachten!!.....

Dit deed ik dan ook een paar uur later, een eind verder in het gebied, aan de Zandheuvel. En dit werd inderdaad ook dik beloond! Nadat ik een onv. mannetje Bruine Kiekendief en een jagende Zwarte Wouw prachtig had kunnen bekijken verschenen er geleidelijk 4 Boomvalken in het gebied. Waarschijnlijk solitair op doortrek zijnde ex. die even kwamen fourageren. Ze begaven zich steeds meer in mijn richting en op een gegeven moment werden de libellen vlak boven mijn hoofd uit de lucht gepikt. En ja hoor, daar gebeurde het weer..... M'n hand verdween langzaam weer in m'n fototas, m'n hard begon te bonzen, en voor ik 't wist had m'n aandacht voor deze prachtige, behendig jagende roofvogeltjes plaats gemaakt voor het fanatiek knippen van foto-objecten!! Telkens wanneer ik een van de vogels weer iets beeldvullender in het vizier kreeg gaf het een thrill om net op tijd scherp te stellen en met een goede sluitertijd te belichten. Mijn kijker bleef buiten gebruik...

Normaal zou ik, zeker gezien de periode van het jaar, goed rekening gehouden hebben met de mogelijke aanwezigheid van een Roodpootvalkje onder dit vierkoppige gezelschap. Dat werd dan ook mijn tweede lesje voor die dag;

Nu de foto's ontwikkeld zijn blijkt een van de ex. warempel - GOD STRAFT METEEN - een Roodpoot te zijn! Te laat om van dit mooie Valkje nog live te kunnen genieten!

Lex.

Vogelvaria.

Huiszwaluwen broedend op gitzwarte achtergrond.

Er wordt wel eens beweerd dat Huiszwaluwen een voorkeur hebben voor een witte ondergrond om hun nesten tegen te bevestigen; En dit zou samen kunnen hangen met het feit dat wit warmte-afstotend is en meer licht in het nest brengt.; En inderdaad blijken de meeste bouwwerkjes gemetseld tegen witte balken. Maar uitzonderingen bevestigen de regel.....

Aan de enorme zilverzandwinning te Dessel staan, eveneens enorme, gitzwarte metalen silo's in de open lucht, midden in de eventuele zonnehitte. Onder de overhangende rand, bovenop de silo's hebben een groot aantal Huiszwaluwen hun nest.

Terzijde; In de oever van de afgraving broeden zo'n honderd paren Oeverzwaluwen (110 hollen die voor een erg groot percentage bezet zijn!).

Lex.

Grote concentratie Blauwe Reigers aan de Keyenhurk.

Tijdens de zomer van 1982 nam ik op de Keyenhurk zeer veel pleisterende, veelal fouragerende Blauwe Reigers waar, Ook Kievitte en grote aantallen Kokmeeuwen vertoefden aan het ven dat langzaam maar zeker uitdroogde. Hier volgen ter illustratie enkele waarnemingen;

<u>Datum;</u>	<u>Bl.Reiger;</u>	<u>Kievit;</u>	<u>Kokmeeuw;</u>
06-08*	23	5500	?
12-08	42	1800	?
30-08	36	100-den	100-den
02-09	63	1600	290
03-09	15	2400	60
05-09	31	4/5000	250
10-09	72	3000	60
11-09	94	?	?
15-09	83	?	?
18-09*	61	1500	?
21-09*	31	640	1300
25-09	-Ven voor merendeel uitgedroogd, vogels waren sterk in aantal verminderd!		
29-09*	4	400	660

*aanvullende waarnemingen van Lex.

Hetgene wat ik me nu afvroeg was, wat een zo groot aantal Reigers hier te zoeken had. Als je kijkt naar de cijfers hebben er gemiddeld een maand lang elke dag 50 Bl. Reigers gezeten, en gegeten. Volgens mij is daar een grote vracht voer voor nodig.

Toch denk ik nu te weten waar die Blauwe Reigers van geleefd hebben; In het voorjaar 1983 hebben Pieter Wouters en ik het vennetje ten oosten van de Keyenhurk eens nader onderzocht. Daar vingen we in zeer korte tijd zo'n 40 Amerikaanse Hondsvissen. Aangezien deze vis in vrij zuur water (En de Keyenhurk is zuur) kan leven, vermoed ik dat de Keyenhurk boordevol met Amerikaanse Hondsvissen heeft gezeten.

Geert Sanders.

N.a.v. bovenstaande;

In elk droog jaar kun je dit verschijnsel constateren. Vooral in visrijke plassen en vennen die dan uitdrogen wordt de hoeveelheid geschikt voedsel voor Reigers per eenheid water relatief groter en dit oefent uiteraard een enorme aantrekkingskracht op deze soort uit. Behalve Hondsvissen kan er op de Keyenhurk ook best paling zitten. In het droge 1976 zag ik aan de Vlaes meerdere malen deze vissoort aan Blauwe Reigers ten prooi vallen. Behalve vis worden vooral op zure, visarme of visloze plekken ook veel waterinsekten gegeten. Braakballen onder een slaapplaats van Blauwe Reigers bij de Vlaes bleken behalve wat botjes en Muizeharen uitsluitend Geelgerande Keverschilden te bevatten!

Lex.

Vogelvaria.

Enkele interessante terugmeldingen van Kempische Kerkuilen.

Kerkuilen staan nou niet zo direct bekend als trekvogels. Van de jongen die ik ringde zijn de meeste terugmeldingen uit de buurt. Zo is er een uit Eersel gevonden op de Landschotse heide en een van Casteren in Vorstenbosch bij Veghel. Toch kunnen ze ook wel verder uitzwermen. Dit werd bewezen door een jonge Kerkuil die ik in Eersel ringde op 27-07-'82. Deze werd op een Duitse autobaan doodgereden bij Emstek (dit is 40 k.m. ten zuidwesten van Bremen) op 31-01-'83. Hij had toen 253 km. afgelegd naar het noordoosten. Wie schetst echter mijn verbazing toen twee maanden later er weer een Kerkuil uit hetzelfde nest werd teruggemeld. Deze was nog verder gekomen maar had het ook weer niet overleefd; Dood gevonden in het Oostduitse Rosenow (en dat is 100 km. ten noorden van Berlijn) op 28-02-'83. Dat was maar liefst 580 km. ten Noordoosten van zijn geboorteplaats in 216 dagen. Er waren 4 jongen in het nest waar deze twee terugmeldingen van zijn. Wie weet zijn de andere twee wel tot in Rusland gekomen, of zouden ze nog ergens op hun gemak in de Kempen zijn gebleven?

Jan Wouters.

De Scholekster behoort in steeds meer opzichten tot de typische Kempische vogelbevolking van het agrarisch land.

Van oudsher was de Scholekster een typische kustvogel, hoewel buiten de broedtijd sporadisch wel eens in het binnenland waargenomen! Vooral na 1920 werd echter vanuit de Noordelijke provincies het binnenland geleidelijk aan bevolkt. In 1940 werd Twente bereikt, in 1961 Limburg. In de atlas van de Nederlandse broedvogels die het SOVON in 1979 uitgaf, schrijft C.Swennen dat alleen in Oostelijk Brabant en het zuiden van Limburg nog niet alle atlasblokken bezet zijn! En dat klopt, ook voor de Kempen, maar waarschijnlijk niet meer voor lang!.....

De Scholekster werd voor zover bekend voor het eerst in 1947 in Noord Brabant broedend aangetroffen, en wel in het Bossche Broek én nabij Helmond. In de Kempen vestigde de soort zich pas na 1962. De huidige populatie in ons werkgebied overschreed inmiddels, naar ik op grond van de gegevens die mij voor hande zijn (bescheiden) durf te schatten, ruimschoots de 80, en dat is het aantal dat in de avifauna van Noord Brabant in 1967 als populatiegrootte werd opgegeven voor geheel Brabant! Ook op andere manieren wordt duidelijk dat de Scholekster ons Kempenlandje goed bevolkt heeft en meer en meer gaat bevallen;

In 1976 werden voor het eerst wat grotere aantallen gegroepeerd gezien, in de mate van 20-30 ex. Dit was echter de oorzaak van de warme zomer dat jaar, waardoor vennen als Het Goorven en de Flaes ver uitdroogden en een ideale verzamelplaats vormden voor op doortrek zijnde wadvogels, inclusief de Scholekster.

Een groep van 56 ex, bij de Loozerheide te Budeldorplein op 30-07-'78 (L.Peeters) vormde daarna een absoluut record!

Maar dan, in 1982 lijkt de soort er een gewoonte van te gaan maken om zich eerst voor te verzamelen, alvorens zich over de Kempen (en misschien nog wel verder, gezien de aantallen) te gaan verspreiden! De aantallen bij de Landschotse heide liepen dat jaar in de maanden maart en april op tot min. 40 ex. op 30-03. Bij Budeldorplein werd de top vrijwel tegelijkertijd bereikt, te weten 53 ex. op 01-04.

En ook dit jaar was er weer sprake van grote concentratie's in het voorjaar;

Op 07-04 52 ex. op de Landschotse heide en op 10-04 39 ex. bij Budeldorplein.

Bij het Soerendonks Goor is het verschijnsel in mindere mate te zien (aantallen tot 15 ex.), evenals bij het Eckersweyer (onbekend aantal).

Voor een vollediger beeld houd ik mij zeer aanbevolen voor aanvullende gegevens, zeker ook met betrekking tot broedgevallen. Eventueel zal ik nog een uitgebreider artikel aan deze soort wijden in een van de volgende Blauwe Klauwieren, dit nagelang de volledigheid van het materiaal dat ik van jullie binnen krijg!

Lex.

(Van een onzer verslaggevers)

LOON OP ZAND - Zes organisaties voor natuurbescherming gaan acties voeren tegen de aanleg van een rijksweg door de Loonse en Drunense Duinen. Volgens hen brengt de nieuwe vierbaansweg Tilburg-Waalwijk die Rijkswaterstaat wil aanleggen, grote schade toe aan het natuurgebied.

De organisaties hebben een alternatief plan opgesteld. Langs de bestaande provinciale weg Tilburg-Waalwijk moeten wegen worden aangelegd voor het langzame verkeer. Er zou een omleiding moeten komen rondom Waalwijk. De scherpe bocht ter hoogte van de Efteling wordt rechtgetrokken en er verdwijnen enkele kruisingen.

De weg die Rijkswaterstaat wil aanleggen, snijdt volgens de natuurorganisaties dertig hectare af van de Loonse en Drunense Dui-

Milieu-groepen voeren actie tegen weg door Drunense duinen

nen en brengt grote verontrusting in het resterende gebied. „Dit gaat geheel in tegen andere overheidsplannen, waarbij de Loonse en Drunense Duinen bestempeld zijn als toekomstig Nationaal Park”, zegt drs. J. Sennel, van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten.

Stuifzandgebieden

Het natuurgebied is 2.400 hectare groot. Het is een van de grootste stuifzandgebieden van West-Europa.

Het tracé door de duinen wordt

BEDREIGD

•aangevochten omdat de weg sinds 1977 ook door het rijk niet meer beschouwd wordt als hoofdverbindingsweg van nationaal belang. Als zodanig is de weg geschrapt van het rijkswegenplan.

De milieu-organisaties hebben berekend dat verbod van de bestaande route 10 miljoen gulden kost. De weg die Rijkswaterstaat wil aanleggen komt op 34 miljoen. De zes organisaties hebben hun plan naar de Raad van State gezonden om hun beroep tegen de plannen van Rijkswaterstaat kracht bij te zetten.

Op 4 juni houden de organisaties een manifestatie in het centrum van Loon op Zand. Onder leiding van natuurgidsen kan het publiek een wandeling maken door het bedreigde gebied.

LEZING OVER BEEKDALEN

VELDHOVEN - Vogelwerkgroep De Kempen en het IVN in Veldhoven hebben een avond over de Brabantse beekdalen georganiseerd.

Er wordt vanavond in Museum 't Slot informatie gegeven over het ontstaan van de beekdalen, het stelsel de menselijke nederzettingen er langs, de ontwikkeling van de laatste tijd en de situatie van nu.

Combinering VWG/IVN een groot succes!

De lezingen die in Waalre en Veldhoven door onze Vogelwerkgroep georganiseerd werden, in samenwerking met het IVN, afd. Veldhoven zijn zeer succesvol geweest.

Het thema "Beken" trok in totaal maar liefst een kleine 75 belangstellenden die enthousiast op het eind van de avond weer huiswaarts keerden.

Eindh. dagblad 31-05-'83.

Witveldding opverdovend Welochap, inzinking wantelvol landschap!

14-7-1983;

Vooraf een laatste blik over de waken en weilanden tussen Welochap en afgraving Lansard. Hier is men druk bezig met de aanleg van nieuwe start- en landingsbanen. Een groot deel van het traject ligt er al.....

De boeren wisten duidelijk lang van te voren wat hen te wachten stond; hun inmiddels vermaakte land, letterlijk rooi van de klaprozen, vormt een groot contrast met de parterre geworpen rijkjes, de bulldozers en een enorm, in noedtempo oerent producerend aanslak.

Men Kwartel moet nog altijd hopen op een vrouwtje dat niet zal komen opdagen. Men vrouwtje 'Gie Kwik' komt voor het laatste jaar hier haar jongen voeren. Mulpen en zhalakaters vliegen luide roepend boven m'n hoofd als ik blijkbaar te dicht bij hen neef kom, niet wetend dat zich een eindje verder een veel groter gevaar aan het voltrekken is. Men Torenvalk blijft op krachten van m'n laatste beetjes hoop.

De enige die uit de allen verwoestende werkzaamheden profijt weten te trekken zijn 44 aantjes Overwalruwe die een kolonie van een overvloedig aantal holen gesticht heeft in een nasagegraven greppel. De vestiging zal echter maar voor korte duur zijn!, In het, het woord "Natuurbehoud" komt niet voor in het woordenboek van meer Defensie....

len.

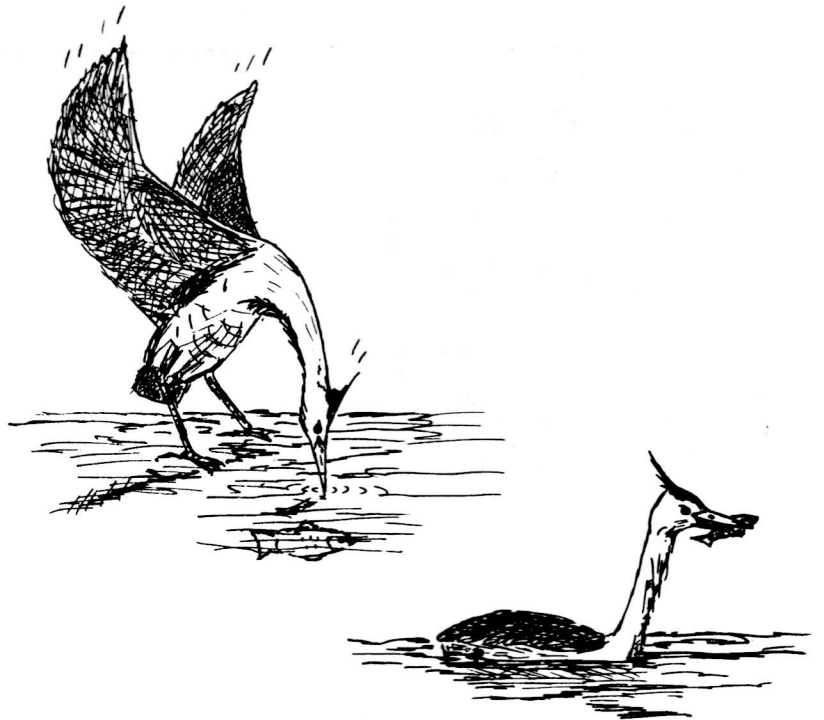
Alternatieve visvangst van de Blauwe Reiger

Tijdens de nog vers in het geheugen liggende excursie naar de Flevopolders kwamen we voor een grote verrassing te staan. Zoals al vermeldt in: Wist U dat...

..., zagen we een "zwemmende" Blauwe Reiger, tenminste een Blauwe Reiger die op het IJsselmeer landde. Zo ook in de volgende ontmoeting met de Blauwe Reiger. Jongstleden 23 April lag ik aan de waterkant van het toekomstige recreatiegebied Ekkersweijer toen plotseling een Blauwe Reiger

aan kwam zeilen. Op een afstand van ongeveer 20 meter maakte de Blauwe Reiger naar mijn mening een schrikbeweging om daarna weg te vluchten, maar wat was het geval! De Blauwe Reiger liet zich in het water vallen zoals op de tweede tekening is trachten weer te geven. Eenmaal drijvende op het water had de Blauwe Reiger een vis in zijn bek van ongeveer 30 cm.

E. v. Anseloovk. 83

Hierop vloog de Blauwe Reiger op uit het water om langs de waterkant de vis te verorberen. Het verorberen van de vis bracht nogal wat moeilijkheden met zich mee vanwege zijn grootte, doch het gelukte hem, de Blauwe Reiger. Dit voorval op 23 April zou een verklaring kunnen zijn voor de "zwemmende" Blauwe Reiger op de Flevopolders.

N.B. Verder vliegen er constant Blauwe Reigers af en aan. Ze komen dan vissen op de grote plas en verdwijnen dan weer in noordelijke richting. (naar Vught?)

Ernest.

P.S. Het is niet bij één keer gebleven, regelmatig wordt er op bovenstaande wijze gevist door een Blauwe Reiger. (Dezelfde?)

Vakantie in Noorwegen

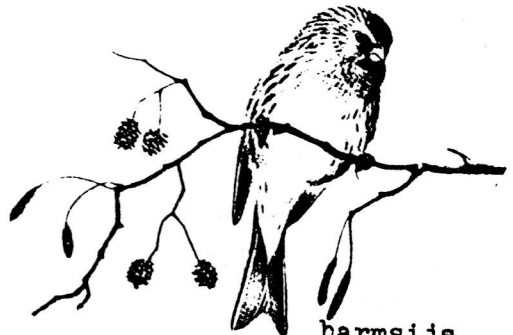
Afgelopen zomer, juli 1982, ben ik met Jaap uit Utrecht door een stukje Noorwegen getrokken. Het landschap, de planten en vogels zouden iedereen moeten doen besluiten ook eens noordelijker te gaan kijken dan zijn neus lang is.

Het begon natuurlijk met een lange reis. Anderhalve dag op een grote "lofboot", rechtstreeks van Amsterdam naar Bergen in Noorwegen. (via de NBBS in het hoogseizoen retour f250,- ondertussen geloof ik bijna f300,-). Van de woelige zee heb ik weinig kunnen zien, totdat de boot de Noorse kust naderde. Het geelgroene kleurtje trok toen weer van mijn gezicht en ik durfde weer een blik over de railing te werpen: tientallen Noordse stormvogels, die langs de kust broeden, vlogen met ons mee. Als je het meeuwestuur goed kent, valt meteen op, dat deze vogels veel gedrongener zijn, met een stevige nek en een zeer strakke vlucht. Ook zagen we hier Jan van Genten.

Na aankomst in de handelsstad Bergen zijn we per bus en duim zo'n 100 km landinwaarts getrokken. Na een prachtige tocht langs de Hardangerfjord, met zijn steil oprijzende rotswanden, hebben we in Kvandall overnacht, met uitzicht op het gebied, waar we voor kwamen: de Hardangervidda.

Dit is een uitgestrekt plateau, op een hoogte variërend van 900 tot 1500 m; steeds boven de boomgrens dus. Het klimaat is er gemiddeld genomen nogal extreem. In de winter bereidde Scott er destijds zijn Zuidpoolekspedities voor en de sneeuw blijft hier en daar tot in de zomer liggen. Ook in de zomer is het er soms koud, met veel neerslag. Wij hebben daar niet zoveel last van gehad, maar naar Noorse begrippen was 1982 dan ook een extreem warme zomer. Langs de randen van de Hardangervidda is het tamelijk heuvelachtig, maar verder glooit het er. Ideaal wandelgebied dus, mits je beschikt over een paar degelijke, waterdichte bergschoenen. Het terrein is vaak rotsachtig en je struint vaak door veenpakketten, beekjes en sneeuwveldjes. Echte paden zijn er niet overal, maar de routes zijn wel goed gemarkeerd met rode verf.

Voor mensen met een vast inkomen is het misschien leuk om in berghutten te overnachten. De prijzen zijn er wel erg pittig (voedsel moet per helicoopertje aangevoerd worden) en de afstanden van hut tot hut zijn vaak erg lang: vaak 30 km door zwaar terrein. Een tent is dus zeer praktisch, er is overal stromend water.

barmsijs

Onze voettocht begon bij Kinsarvik, aan de overkant van de Hardangerfjord. Het eerste deel naar boven ging door naaldhout, compleet met Sijzen, Barm-sijzen en Beflijsters. Hier en daar indrukwekkende watervallen, waaromheen zich in de Alpen tientallen souvenirstenten zouden verdringen.

Een potdichte mistbui onderweg trok plotseling op, waarbij tot onze verrassing de vidda zich voor ons uitstreckte: een prachtig toendra-achtig terrein met vele kristalheldere meertjes, beekjes en veengebieden, waar je als Kempische heideliefhebber stil van wordt: vetblad, Zweedse kornoelje, lavendelheide en zevenster behoren tot de normale heidevegetatie.

Verder vallen op de vele dwergstruikjes en de kortmossen, die grote kleurige plakaten vormen.

En een aparte vogelwereld natuurlijk: tot de algemene soorten behoren graspiepers, tapuiten, beflijsters en kramsvogels.

Het is leuk om te zien, hoe de bij ons 's-winters zo rustige kramsvogels hier agressief hun broedgebied verdedigen.

Zelfs goed bedoelende Nederlandse vogelaars worden met opgezette staart, wilde bewegingen en luide kreten verjaagd.

Het moerassneeuwhoen zie je pas als je hem al bijna onder je lompe stappers hebt horen kraken. Pa, ma en de

kinders, gehuld in witte wollen sokken, brengen zich rennend in veiligheid tussen de dwergstruiken.

De meest kenmerkende

vogel van de vidda is de Goudplevier.

Overall hoor je hun klagende roep, die

het wijdse karakter van het land nog

benadrukt. Andere steltlopers, die we zagen: tureluurs, bonte strandlopers en oeverlopers.

Roofvogels zijn niet talrijk, maar

we zagen er wel aparte soorten. Zo

kan het gebeuren, dat er 's-avonds

een paartje ruigpootbuizerden op

jacht is rond de tent, of dat je een

Slechtvalk voorbij ziet suizen.

Tijdens een rustig-aan-dag in het

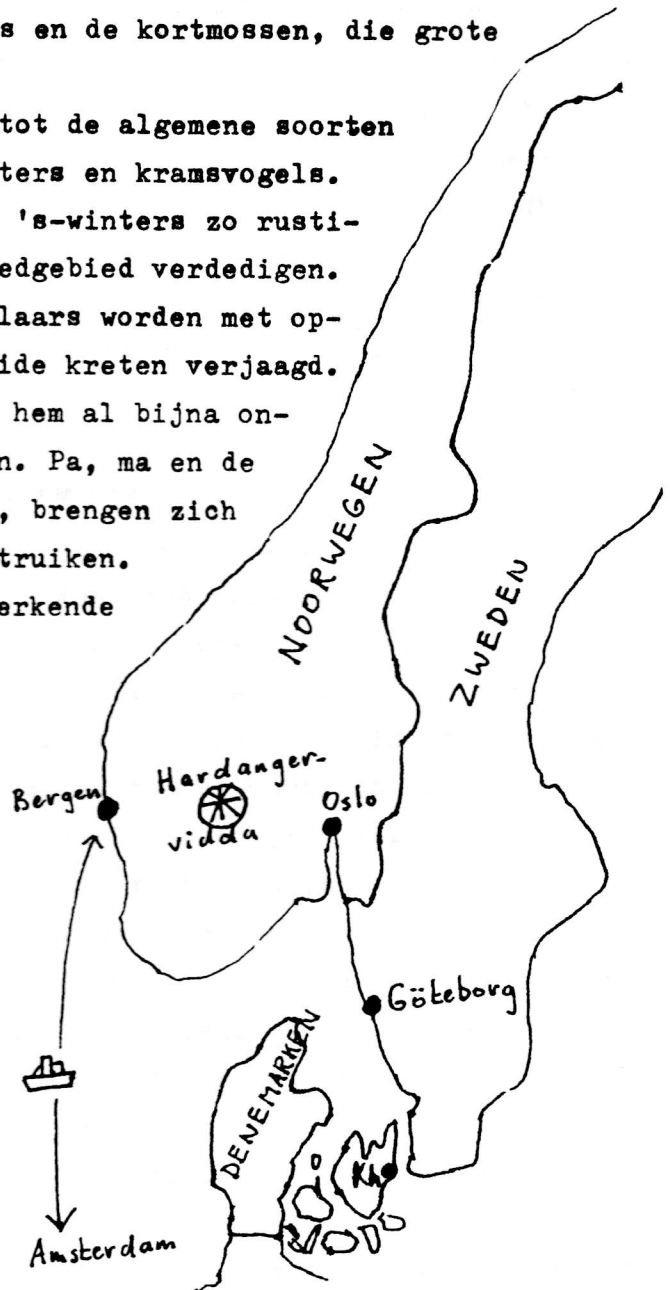
brede rivierdal bij de Hedlo-hut, had-

den we al een tijdlang een stormmeeuw luid horen alarmeren, hoog in de lucht.

Plotseling bleek boven de tent een juveniele Steenarend (met witte vlekken op

de ondervleugel) te schroeven. Met de Stormmeeuw erbij konden we goed zien

hoe groot zo'n arend inderdaad is.

Nog enkele vogels, die we af en toe zagen: Ijsgors, Kleinste jager Raaf, Roodgesterde blauwborst en Waterspreeuw. Van de zoogdieren is het meest indrukwekkend het Rendier, dat hier nog wild voorkomt. Dit jaar schenen de grote kuddes zich op te houden in het onherbergzame zuiden van de Hardanger vidda. Toch hadden we het geluk 2 kleinere groepjes tegen het lijf te lopen. Toen de laatste restjes eten begonnen op te raken, zijn we naar de Dijrahut gelopen, waar de enige autoweg het gebied doorsnijdt. Even een lift richting bewoonde wereld. Na weer goed gevuld en bepakt te zijn, zijn we per trein naar Finse gegaan, een stationnetje in het noordelijk deel van de vidda. We stonden hier temidden van veel water en sneeuw aan de voet van een machtige gletsjer: de Hardanger jökulen. In dit wat hogere en koudere gebied zaten ook weer aparte vogels: Temminck's strandloper, Toppereend, Sneeuwgorst en een Slechtvalk. Volgens een Noorse vogelaar had je er ook kans op oa Alpen-sneeuwhoen, Giervalk en duikers.

Mannetjes
Sneeuwgorst

Vrouwje
Sneeuwgorst

Na een paar dagen, nu wel klappertandend, richting het stadje Voss. Vandaaruit zijn we nog enkele dagen door wat lager gelegen gebied gelopen, met bossen en weilandjes langs een snelstromende beek. Wat vriendelijker landschap dus ter afwisseling, dat konden we wel weer waarderen.

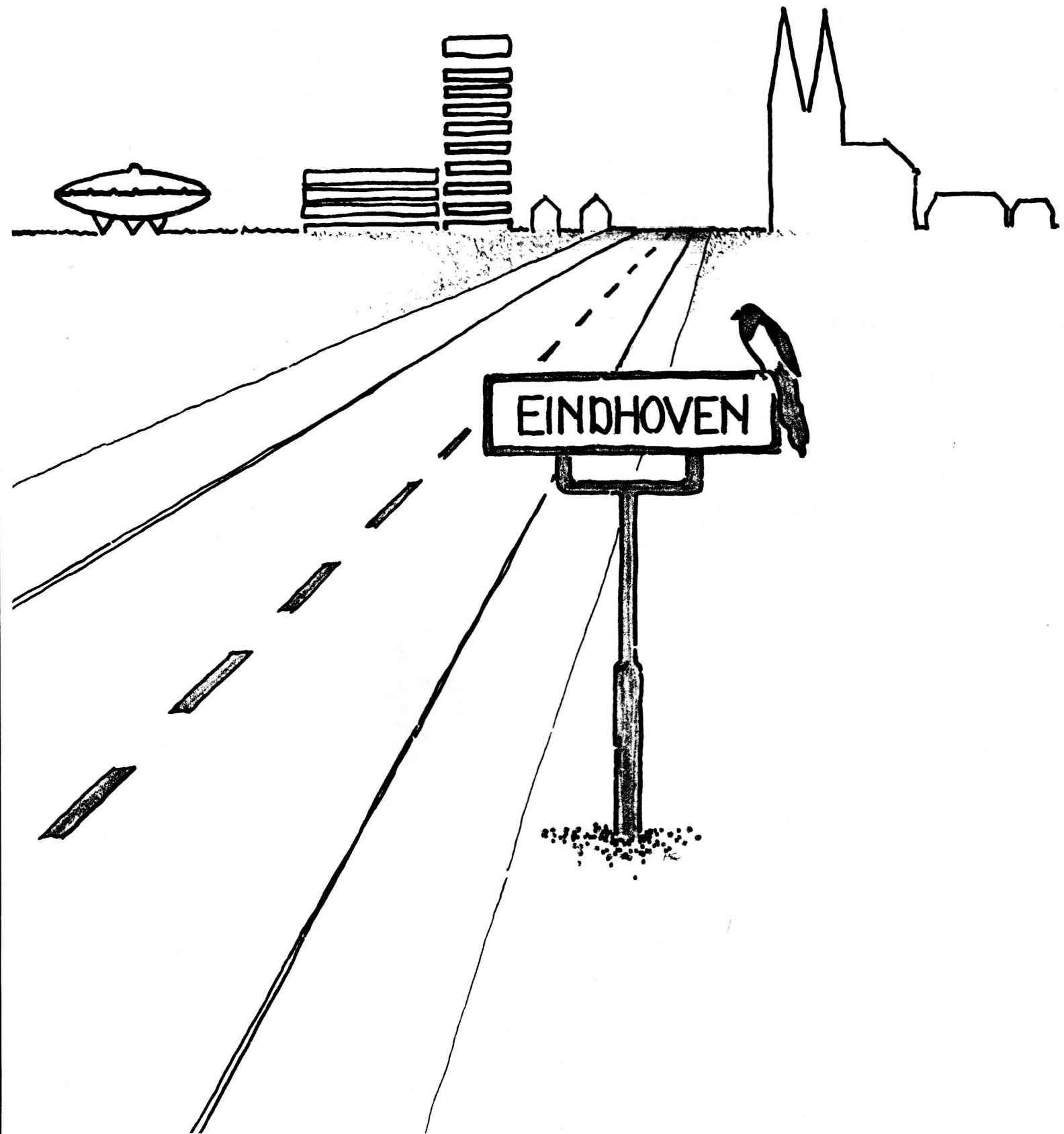
Nog enkele snelle liften (de Noor blijkt toch gastvrij te zijn) en we bereikten Bergen weer, waar we nog enkele dagen rondkeken en genoten van de luxe en het soft-ijs aldaar. De bootreis terug leek al heel wat op een tropische cruise. Voor de Nederlandse kust werden we verwelkomd door een Grote jager (nee niet die douane-beambte) Terug in Amsterdam konden we terugkijken op een magnifieke vakantie.

Hans
Cornelissen

VOGELS IN DE STAD

WILLEM VEENHUIZEN

Vogelwaarnemingen in de stad Eindhoven

SOORT	AANTAL	PLAATS/STRAAT	DATUM	BIJZONDERHEDEN	WAARN.
Boomvalk	1	Cantalpad	14-5	trek west	E.v.A.
„	1	Elzent	16-5	overvlieg.	?
Sperwer	1	Eisenhouw.l.	maart		P.B.
„	1	Boschdijk	13-4		E.v.A.
Torenvalk	1	Haven eindhkan	april/mei	met prooi	P.B.
„	1	Vitruviusweg	14-4		E.v.A.
Draaihals	1	Gennepwaterm	24-4		W.V.
Grote lijster	1	v. Zinnicqstr.	11-5	foeragerend	W.V.
„	1	Saenredamstr.	24-4	pikkend	W.V.
„	2	Eisenhouw.l.	april	2 zangpost.	P.B.
Nachtegaal	1	Vijfkampl.	mei	zang	?
„	3	Prof. Dorgelol.	mei	3 zangp.	P.B.
Roodborsttap.	1	Cantalpad	28-3	op bouw	E.v.A.
Sprinkh.r.zang.	1	Urkhov. weg	mei	zang	
Zwarte r.staart	1	Hemelrijken	mei	zang	J.B.
„	4	Achtse barrier	20-4	4 zangp.	E.v.A.
„	5	„	1-6	5 zangp.	J.B.
„	1	Rechtestr/Ten			
		Hagestr.	28-5	zang	W.V.
„	1	Dommelstr.	mei	zang	J.B.
Kuifl.	1	Hoogenweert	22-5	zang	W.V.
„	1	Karel V singel/			
		Hoogstraat	22-5		W.V.
„	2	Hemelrijken	mei		J.B.
„	1	Lyonhof	9-6		W.V.
Bonte vl. vang.	1	Elburglaan	19-5	zang	R.A.
Staartmees	2	Klerklaan	13-4		E.v.A.
„	1	Parklaan	22-5	met 5 jong.	W.V.
„	2	Kalverstraat	16-5	broedgeval?	W.V.

E.v.A. = Ernest van Asseldonk.

R.A. = Rob Aarts.

P.B. = Peer Bussink.

J.B. = Jack Bos.

W.V. = Willem Veenhuizen.

Onderstaand is een onderzoek van Ad Nuyten, biologisch sekretaris van de West-brabantse vogelwerkgroep, bewerkt uit " 't Hupke" van november 1982.

Het gaat om een populatieonderzoek, gedurende een bepaalde tijd van woonhuis naar werk v.v. in de bebouwde kom van Breda.

Populatiegrootte-bepaling van de Heggemus in de bebouwde kom van Breda volgens de lijn methode:

De lijn bij dit onderzoek bestond uit een route van $5\frac{1}{2}$ km v.v, die per fiets werd afgelegd.

In 1981 bleken er op de lijn 17 mannetjes aanwezig. Dit is dus 3,09 paartjes per km. Breda telt 255 km weg in de bebouwde kom. Dus 800 paartjes.

In 1982 bleken er op de lijn 15 mannetjes aanwezig. Dit is dus 2,73 paartjes per km en 700 paartjes in de bebouwde kom.

Men zou ook uit kunnen gaan van de oppervlakte van het onderzochte gebied en niet van het wegennet: het traject is voor te stellen als een rechte lijn van $5\frac{1}{2}$ km. We gaan ervan uit, dat aan elke kant van het traject 100 m ver te horen is: het onderzochte gebied heeft dan een oppervlakte van 110 ha: $15\frac{1}{2}$ paartje per 100 ha.

In het onderzoek worden verder wat kanttekeningen geplaatst m.b.t. de betrouwbaarheid van beide verwerkingsmethoden. Met name de "overhoorbaarheid" van 100 meter vanaf de weg is een kritiek punt. Wordt er uitgegaan van 5m straat, 5m stoep, 10m voortuin, 10m huis, 20m achtertuin: 50m aan weerszijden van de werklijn, dan betekent dit 31 paren op 100 ha.

Uit dit verslag kunnen we konkluderen, dat je zonder veel extra tijd een zeer interessante studie kunt doen naar een heel gewone vogel.

Enige bijzonderheden: Vanaf 1922 (Buekers) wordt de heggemus al als broedvogel in de omgeving van huizen en stadstuinen genoemd. De vogels, die bij ons broeden zijn standvogels. Het biotoop in de stad kan zeer beperkt zijn enkele dichte struiken, een heg met een stukjegazon, zijn al voldoende om als broedplaats te dienen.

De zang wordt bijna altijd vanuit de top van een struik uitstekende tak of vanaf de dakrand ten gehore gebracht. Soms hoor je hem midden in de nacht nog zingen nabij een lantarenpaal. De beste inventariseertijd (zang) loopt van begin maart tot eind april, nakontrolle in mei en juni.

Het is bekend, dat in villawijken een hoge dichtheid aan vogels kan voorkomen. Dit geldt ook voor de heggemus: Zeist: 6 bp per 10ha

Utrecht: 1-5,5 bp per 100ha (1967-1970)

Tilburg: 16,7-21,4 bp per 100ha (1978)

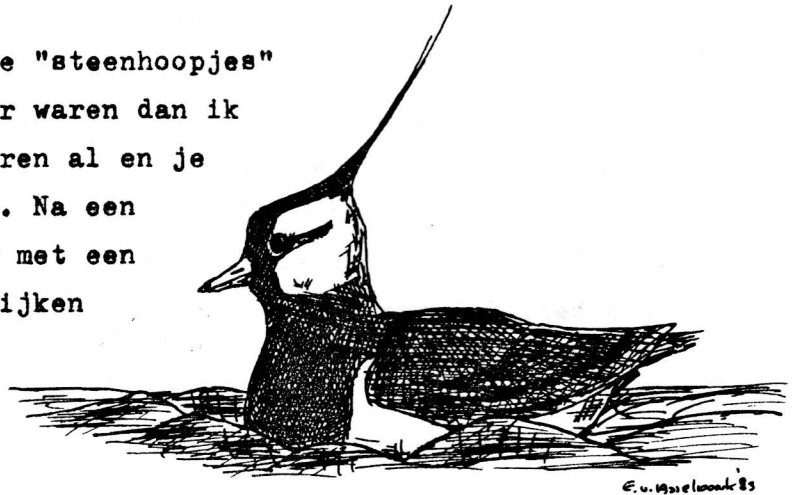
Eindhoven: ??????????????

Na een zeer slechte nachtrust ben ik 's-morgens volgens afspraak dan om 6 uur bij het V.V.V. kantoor te Eindhoven. Voor mij had het ook best om 3 uur mogen zijn, omdat ik ook toen al klaarwakker was. Albert en Dimitri stonden al te wachten met nog een vogelaar, wiens naam ik niet ken. Tien minuten later kwamen Guus en Maarten er nog bij, waarna besloten werd maar aan te rijden. We spraken af, dat we bij de "steenhoopjes" van Naarden naar Lelystad zouden wachten.

Bij Hilversum aangekomen, hebben we eerst alle omroeporganisaties, zoals Tros, Nos, Veronica etc wat nader bekeken. Achteraf bleek, dat ik een verkeerde afslag genomen had, maar ja zo zie je ook eens waar al je kijk- en luistergeld blijft hè.

Na enige tijd rijden kwamen bij de "steenhoopjes" aan, die toch wel wat omvangrijker waren dan ik dacht. Daartussen stonden de anderen al en je kon zo wel raden, wat die dachten. Na een korte, doch hartelijke begroeting met een korte lunchpauze gingen we eens kijken naar onze gevleugelde vrienden.

Op het IJsselmeer zaten zeer veel kuifeenden en futen en ook toppereenden. Even later kwam

Marco, die zei, dat aan de overkant een blauwborst moest zijn, hij had hem aan de zang herkent. Dus met z'n allen naar de overkant en ja hoor, daar was de blauwborst te zien, mooi op een rietstengel. Van rechts kwam een mannetje blauwe kiek naar ons toe en kwam erg dichtbij, zodat hij goed te observeren was. De hangende poten vielen mij erg op. Verderop in het veld stonden wel 10 of meer reeën te grazen, een fantastisch gezicht was dat. Dit werd allemaal gezien in een half uurtje, dus je snapt wel, dat ons nog veel te wachten stond.

Daarna zijn we richting Lelystad gereden met onderweg, behalve Kieviten, witte kwik, blauwe reigers, aalscholvers, ook enkele nonnetjes en zelfs een zwemmende blauwe reiger. Het was een ludiek gezicht om dat te zien (zie ook het artikel van Ernest van Asseldonk in vogelvaria-red.).

Verderop stopten we voor het gemaal om even op de venne te kijken en ook daar was het niet mis. Achtereenvolgens zagen we slobbeenden, grauwe ganzen en diverse aantallen pijlstaarten en kluten, die voedsel aan het zoeken waren op de voor een kluut zo typische maaiende manier met de snavel. Ook zagen we enkele koppels blauwe- en bruine kiekendieven, die gezamenlijk

aan het jagen waren en tevens hun territorium afbakenden, er werden n.l. verschillende indringers aangevallen en verjaagd. Voor ons zagen we in het riet enkele rietgerzen, die al flink achter de vrouwtjes aanzaten. Zelf zag ik enkele barmsijsjes, wat echter snel door Maarten verbeterd werd en het dus kneuen werden. Nou ja het waren voor mij de eerste kneuen en van je fouten kun je leren, of niet soms?

Verder naar de auto's lopend zag Marco nog een zilverreiger, een grote volgens de insiders. Onderweg naar Lelystad zag Guus ook nog een "kwak", maar ook deze opmerking werd snel de grond in geboord, het bleek gewoon een blauwe reiger te zijn, die op een kwakkenmanier stond. Dus ook voor Guus geldt, dat je nooit te oud bent, nietwaar?

Onder het genot van koffie en chocolademelk kwamen we in Lelystad tot de conclusie, dat we die ochtend al veel gezien hadden en wat het weer betreft, had het slechter gekund. Tot nu toe dus alles prima.

Albert begreep onderweg al niet, waarom er langs de dijk geen benzinepompen stonden. Wij begrepen dat niet zo goed, want we hadden er al meer dan genoeg gezien en voor mij hoefden ze hier niet ook nog eens te staan. Maar goed, Albert wou er per sé een zien, volgens mij een hobby van hem.

Nadat Albert volgegoten was, zijn we richting Knardijk gegaan en bij de eerste stop verbaasde het mij, dat er zoveel aalscholvers in de lucht waren, zoveel had ik er nog nooit gezien. Ze kwamen allemaal van het IJsselmeer vandaan, wat mij de vraag aan Maarten ontlokte of die misschien daar gemaakt werden.

Ook zagen we ze toch nog spel van twee gave deden.

hier tien lepelaars, ze waren wel ver weg, maar je kon goed herkennen. Heel interessant was ook het baltsbruine kiekendieven, die aan gesimuleerde proefover- In het meer was het ook een drukte van belang met veel baltsende bergeenden, de kluten gingen zelfs zover, dat ze copuleerden (terwijl er toch mensen in de buurt wa-

ren, foei dat ze zich niet schaamden) (als nette vogelaar behoort je dan ook even de andere kant uit te kijken, viezerik-red.). In het water werden nog pijlstaarten en enkele nonnetjes gezien.

Het weer werd nu wat slechter, zodat we maar verder reden richting Naardermeer. Toen we er aan kwamen kon je wel goed het biotoopverschil zien met als gevolg, een heel andere groep vogels, die zich hier thuis voelde. We zagen dan ook een aantal buizerds en torenvalken en in de weilanden wemelde het ook van het leven, Kievit, wulpen, goudplevieren en tureluurs. De rosse grutto zagen we enkele keren zo dicht bij de weg, dat je er geweldig mooie foto's van zou hebben kunnen maken, als je rolletje tenminste niet vol was. In de sloten langs de weilanden zaten zwanen op het nest, jammer, dat ze geen jongen hadden, dat zou mooi geweest zijn, maar het was ook nog vroeg in het seizoen.

In die sloot zagen we nog de dodaars, terwijl de boerenzwaluw met zijn snelle wendbare manier van voedselzoeken ook aanwezig was.

Het weer was toch wel veel slechter geworden en we besloten om deze dag op deze plaats maar te besluiten. Iedereen was toch wel heel erg tevreden over wat er deze dag gezien was. Vooral als beginnend vogelaar maakt dit toch wel een indruk op je.

Guus, Dimitri en ik zijn via verschillende polderwegen naar huis gegaan.

Dimitri was enkele weken terug hier ook al geweest en had in een bepaald gebied drie velduilen gezien. En ja hoor, na enige tijd zagen we drie velduilen langs de weg, beschutting zoekende bij enkele grote pollen gras, het was ondertussen erg hard gaan regenen. Ze zaten maar een meter of drie, vier van de auto af, erg mooi om te zien, vooral als het je eerst velduilen zijn.

We waren het er alle drie over eens, dat dit toch wel een erg mooi besluit was van deze dag in de polder en voor mijzelf een dag om nooit meer te vergeten en hierbij wens ik dan ook alle V.W.Gers veel van deze dagen toe.

voor u gelezen.

samenstelling: jan wouters.

In de New Scientist van 17 feb 1983 staat een aardig artikeltje over Kerkuilen in Maleisië. De soort was daar tot 15 jaar geleden erg zeldzaam hoewel hij in Thailand en Indonesië algemener is. Nu is het in centraal en zuid Maleisië een algemene vogel van oliepalmplantages.

Het succes van de Kerkuilen is te danken aan de ratten die welig tieren tussen de oliepalmen. Naar schatting leven er per ha. 240 ratten, verdeeld over drie soorten. Aangezien palmolie een belangrijke bron van inkomsten is voor Maleisië, kunnen de ratten een flinke schade veroorzaken doordat ze de pitten eten waar de olie uit gehaald wordt. Vergiftiging van de ratten vermindert de schade wel maar het is duur. Het feit dat een gemiddelde Kerkuilenfamilie per jaar zo'n 1300 ratten verorbert maakt dat deze vogels een belangrijke rol kunnen spelen als biologisch rattenbestrijdingsmiddel.

Daarom is er onderzoek gedaan naar de leefgewoontes van die opportunistische plantage uilen. Ze hebben zich zeer goed aangepast aan het plantageleven. In de meeste delen van de wereld zijn Kerkuilen jagers van open gebied wat ze vliegend afzoeken naar prooi. Hun jachtgebied op de plantages is echter bosachtig met 220 palmen per ha. De jachtmethode is zitten wachten tot de prooi zich vertoont. Ook het dieet, wat meestal erg gevarieerd is bij Kerkuilen, is gespecialiseerd op de overvloedig voorkomende ratten. De maleisische bosrat maakt 90% uit van het dieet. Deze rat met een gewicht van 100-150 gram is blijkbaar erg geliefd en vormt een volledige maaltijd, want de meeste braakballen bevatten slechts restanten van één exemplaar. De twee andere rattensoorten die het dieet aanvullen zijn de rijstrat en de kleine rat.

Onder die voedselrijke omstandigheden leggen de uilen ook veel eieren en vaker dan in bv. Europa. De legsels bevatten gemiddeld 6,6 eieren tegen 5,5 gemiddeld in Europa. Per jaar worden er 2 en soms 3 legsels geproduceerd. Bij een zo grote produktie van nakomelingen neemt de populatie natuurlijk snel toe, tot er iets beperkend wordt. Onder normale omstandigheden is dat op een plantage de nestgelegenheid. Want zelfs op grote plantages van 200 tot 6000 ha. waren maar zo'n drietal geschikte nestplaatsen. In het kader van het onderzoek werd op 3 plantages geprobeerd om de aantallen uilen op te voeren door het plaatsen van nestkasten bovenop telefoonpalen. Deze kasten werden vrijwel onmiddellijk betrokken en er werd succesvol in gebroed. Op een plantage broedden 3 paar op 50 meter afstand van elkaar twee in nestkasten en een op een zolder.

De bevolkingsexplosie leidde ook tot nieuwe sociale gedragingen. Er ontstonden gemeenschappelijke slaappleatsen van groepen Kerkuilen tot 40 stuks. Dit waren jonge dieren in hun eerste jaar die broedrijp begonnen te worden maar geen nestplaats konden vinden op de plantage. Het territorium van de broedparen werd kleiner en er was een aanzienlijke overlapping van het jachtgebied van aangrenzende paren.

De minimale territoriumgrootte werd door de onderzoekers geschat op 20 ha. Daarop zitten zo'n 5000 ratten. Er blijven er dus nog genoeg over om voor nageslacht te zorgen. De Kerkuilen kunnen de ratten dan ook niet uitroeien, maar hun predatie zorgt er wel voor dat het aantal ratten minder snel toeneemt na een vergiftigingscampagne. Het onderzoek naar het gedrag van de Kerkuilen op oliepalmplantages heeft er al toe geleid dat meerdere palmoliebedrijven biologische bestrijding van de ratten toe gaan passen. Ze plaatsen dus kerkuilenkasten.

j.w.

Hoewel het broedseizoen '83 voor veel vogels nog in volle gang is wil^{ik} toch al met opzet de aandacht vestigen op enkele soorten die dit jaar bij uitzondering, óf in opvallend groter aantal dan normaal hun kroost trachten groot te brengen op landgoed "De Utrecht". De soorten zijn resp. Geoorde Fuut, Bergeend, Zwartkopmeeuw, Bosuil en Fluiter. De opzet is om op kort termijn nog aanvullend materiaal te verzamelen. Hierbij is alle medewerking van harte welkom. In dit opzicht komt dit artikel misschien wel gedeeltelijk als mosterd na de maaltijd, maar een eerdere oproep zou waarschijnlijk te veel mensen naar het gebied gelokt hebben en de verleiding buiten de paden te komen was dan mogelijk desastreus geweest met betrekking tot de broedresultaten. Op dit moment is het van geen enkel belang meer de verboden delen van het reservaat te bezoeken ten einde een soort te zien of te tellen. Dit kan uitstekend gebeuren vanaf de bekende plekken aan Goorven en Flaes! De bedoeling is dat er de komende maand(en) nog even extra op genoemde soorten gelet gaat worden, niet alleen op Landgoed de Utrecht, maar vooral ook daar buiten. Immers, een van de dingen die ik me afvraag is of alleen in dit gebied deze soorten in groter aantal dan normaal vertegenwoordigd zijn. Een tweede belangrijke vraagstelling is; Wat zijn nu de broedresultaten? De hieronder verwerkte gegevens zijn helaas vrijwel uitsluitend afkomstig van mij en derhalve nog verre van volledig!

GEORDE FUUT; Normale broedbestand; laatste jaren 4-5 paren!

Het Goorven & Flaes zijn altijd een van de belangrijkste broedgebieden geweest voor de Geoorde fuut, waarvan de Nederlandse populatie in de Atlas van de Nederlandse broedvogels gesteld wordt op; fluctuerend tussen de 30 en de 70 paren.

Op 07-04 zag ik dit jaar de eerste 2 ex. (in zomerkleed); 1 ex. op het Goorven, 1 ex. op de Flaes.

Helaas kwam ik pas op 13-05 hier weer en het aantal was inmiddels opgelopen tot zeker 9 ex. op het Goorven en 1 ex. op de Flaes.

Pas echt groot werd mijn verbazing toen ik op 16-05 liefst 30 ex. telde, verspreid over de Hazekolk, Het Goorven, de Flaes en de hiertussen gelegen kleinere vennetjes. Ook de uitspraak van opzichter van den Berg; "Overal dobberen op 't moment van die Fuutjes, ik denk wel meer dan 20 koppels" spreekt ondanks de bekende "boswachter-fabels" boekdelen! Helemaal merkwaardig was dat 1 ex. die dag gepaard rondzwom met een Kuifduiker (in zomerkleed). Hun baltsgedrag deed een hechte bintenis vermoeden. Helaas werd dit ex. de volgende dag niet meer ontdekt! Al eens eerder, in 1961, werd deze soort op het Goorven gezien, enwel van 07-04 tot 10-04 een paartje en later een solitair ex. Op 07-04 werden toen de balts spelen van het koppeltje bewonderd (A. Wittgen).

Op 17-05 werden samen met Tom Heynen 26 Geoorde futen geteld. Gezien de vogels toen nog niet leken te broeden of te nestelen en zelfs amper baltsneigingen vertoonden kon er nog makkelijk sprake zijn van doortrek! De lagere aantallen die nadien gezien werden onderschreven dit enigszins. Maar die lagere aantallen (b.v. 14 ex. op 04-06 alleen al op het Goorven, de rest van het terrein niet gecontroleerd) duiden nog altijd op een respectabele kolonie, zeker als je er rekening mee houdt dat de vogels toen minder uit de begroeiing kwamen daar ze (als 't goed is) een broedsel te verzorgen hadden!

Op 17-06 kon na een zorgvuldige inspectie van het reservaat, samen met Ad v. Poppel het eerdere vermoeden dat er tot op 16-05 nog sprake was van doortrek worden ontzenuwd. Nu werden in totaal 29 adulte ex. gezien, waaronder zich 7 koppels bevonden die zich lieten vergezellen door jongen. Het was niet uitgesloten dat nog broedende ex. die dag zelfs gemist werden!

Kortom; Het komen tot een juiste populatiegrootte exclusief overzomerende ex. stuit op velerlei problemen.

Gesteld kan toch wel worden dat de broedpopulatie 10-15 paren zal bedragen. Gaan we vervolgens terug in de tijd dan moeten we naar 1961 om voor dit zelfde gebied een broedbestand te vinden van een zelfde orde van grootte. Dat jaar kwamen namelijk 12 koppels tot broeden.

Vervolg Geoorde fuut.

Op grond van de tot op heden bekende gegevens lijkt niet alleen op de Utrecht sprake te zijn van een goed Geoorde futen-jaar. Op Budeldorplein, waar de soort nog nooit broedde, werd vorig jaar 2 x een ex. gezien, vroeg in 't seizoen. Daarna verdween deze. Dit jaar zijn al gedurende lange tijd 2 paartjes aanwezig waarvan echter nóg geen jongen zijn gezien!

Op "de nieuwe aanwinst" van het Soerendonks Goor verbleef ook een tijdje een paar Geoorde futen. Deze verdwenen onverrichter zake.

Wél werd weer broeden vastgesteld op de Malpie waar ook in 1981 en 1982 jongen werden grootgebracht.

De bekende populatie van het Groot meer te Ossendrecht die de laatste jaren slechts 2 paartjes telde blijkt nu te bestaan uit 6 ♂♂ (A.v.Poppel).

Op het Kromven waar in 1981 en 1982 uit het niets 2 koppels verschenen en notabene tot broeden kwamen liet de soort het nu afweten. Dit is echter logisch gezien de biotoopswijziging die heeft plaatsgevonden, door het noodzakelijk geworden, menselijk ingrijpen in de begroeiing van dit ven op de Landschotse heide.

Zoals gezegd; Aanvullende gegevens zijn van harte welkom. Noteer vooral duidelijk het aantal jongen en hun leeftijd, plusminus. Blijf echter buiten de verboden delen van het gebied. Zeker nú moet de rust gewaarborgd blijven!

BERGEEND; Normale broedbestand; Alleen in 1981 1 broedgeval!

Evenals de Scholekster is de Bergeend in Nederland van origine een typische kustvogel die steeds meer de neiging heeft het binnenland te verkennen. Bij de Bergeend wordt dit echter pas vooral met ingang van de 70'iger jaren geconstateerd. Zo werd in 1975 het eerste broedgeval in Limburg pas vastgesteld, en dan nog wellangs de Maas. Ook in het binnenland van Brabant zijn de broedgevallen nog beperkt tot de Grote rivieren, het kleine Brabantste deel van de kust, of net erbuiten. Een uitzondering hierop vormde het broedgeval in 1981 bij de Flaes.

Nadat al jaren achtereen in het broedseizoen regelmatig 1-3 ex. in het reservaat verbleven werd hier op 09-07-'81 door Hans Cornelissen en Tom Heynen een ♂ Bergeend waargenomen met 6 juvenillen. Helaas kwam hiervan slechts 1 jong groot!

Nu, in 1983 zag ik reeds op 07-04 een ♂ op de Flaes. Nadien bleven mijn waarnemingen slechts beperkt tot het regelmatig zien van een mannelijk ex. dat opvallend veel tussen de Hazekolk en de vennetjes tussen Goorven & Flaes bleek te pendelen.

Op 17-06 werden bij die vennetjes tussen Goorven & Flaes door Ad v. Poppel en mij een paartje met **vier** vrij grote juv. gezien! Diezelfde dag nog leverde een zoekactie naar aanleiding van verdacht gedrag (alarmerend rondvliegen) van een paartje bij de Hazekolk een groepje van 7 juv. op. Deze waren iets jonger!

ZWARTKOPMEEUW; Normale broedbestand; 0-1 broedpaar!

Mogelijk in 1933, zeker in 1935 vond het eerste broedgeval van de Zwartkopmeeuw plaats in Nederland, en wel op Schouwen. Het eerste legsel in Noord Brabant werd in 1963 gevonden op de schorren bij de Heen. Verder geeft de Avifauna van Noord Brabant (die in 1967 verscheen) met betrekking tot deze soort alleen nog twee waarnemingen bij het Groot Meer te Ossendrecht.

In 1974 ontdekte Ad v. Poppel bij het Goorven een broedende Zwartkopmeeuw. Hoewel een eerder broeden (bij Budeldorplein bijvoorbeeld) niet is uitgesloten was dit voor we kunnen nagaan het eerste broedgeval voor de Kempen én zeker voor 't 5-jarige SOVON-broedvogelproject de enige nestplaats in Nederland buiten de kust, 't Ysselmeer en randen van estuaria. De Zwartkopmeeuw is dan ook veel meer dan de Kokmeeuw, een uitgesproken kustvogel!

Een Zwartkopmeeuw aan de Flaes op 18-05-'78 die ik tot 20-06 regelmatig terugzag, op steeds vrijwel dezelfde plek, vormde de eerste waarneming na 1975 en zou het begin betekenen van een hele reeks waarnemingen binnen ons werkgebied. Bovendien is het best mogelijk dat de soort hier dat jaar broedde! Wat later in broedseizoen '78 werden verscheidende keren meerdere ex. geteld bij Budeldorplein

Vervolg Zwartkopmeeuw.

waar in 1980 broeden werd vastgesteld. Ook in 1980 vond het tweede broedgeval plaats aan het Goorven (A.v.Poppel). Bijna jaarlijks werd hier voortaan incidenteel een Zwartkopmeeuw gezien en in principe zou dus best voorheen en erna nog een paartje in een uiterste hoek van de Kokmeeuwenkolonie aan onze oplettendheid ontsnapt kunnen zijn.

Anders was het dit jaar ('83); Reeds op 07-04 werd een ex. gehoord bij het Goorven. Nog diezelfde dag zag ik 2 ex. tussen een groep fouragerende Kokmeeuwen op 'n akker bij de Grijsse Steen (Casteren) opvliegen, die zich in de richting van "De Utrecht" begaven. Op 16-05 ontdekte ik in de kolonie aan de zuidwestzijde van het Goorven een Zwartkopmeeuw broedend op 1 ei. Aan de noordzijde van de inham in die hoek van het ven bleek even later nog een ex. duidelijk en langdurig in broedhouding tussen de vele Kokmeeuwen zitten. Opvallend was dat de nesten op hogergelegen plaatsen (buntpollen) zaten en dus boven de Kokmeeuwnesten uitstaken. Een derde nestplaats werd die dag nog vastgesteld tussen het Goorven en de Flaes.

Een paar dagen later tenslotte ontdekte Marco Bakermans enkele meters van laatstgenoemd nest nog een broedplaats! Het totaal is dan op liefst 4 paar gekomen, en van een volledige telling is tot op dat moment nog geenszins sprake.

Op 17-06 leverde extra aandacht voor de soort tijdens een Kokmeeuwentelling door Ad van Poppel en mij echter geen nieuwe broedgevallen meer op. (De Kokmeeuwen bleken met een populatie van tussen de 3500 en de 4000 paren iets vooruit gegaan!)

Bij Budeldorplein verblijven dit jaar zeker 2 paartjes (+ een tweede-jaars vogel).

Wederom een Zwartkopmeeuw gewoon op het agrarische land tussen de Kokmeeuwen nam ik nog waar op 10-06 bij Hoogeloon. Dit geeft wel aan dat je ook buiten de eigenlijke broedplaats aandachtig op de soort moet blijven letten! Let vooral op de opvallend zwarte kap die tot ver in de nek doorloopt, de zware helrode snavel, en de lichte vleugels (zonder zwarte vleugelpunten). Alle gegevens omtrent 't voorkomen van de Zwartkopmeeuw in de Kempen stel ik zeer op prijs, maar laat wel de rust in het broedgebied zwaarder tellen dan een waarneming van de soort!

BOSUIL; Normale broedbestand; de laatste jaren zeker 3, maximaal 5 á 6 paren.

In de Avifauna van Noord Brabant ('67) werd al het vermoeden geuit dat deze Uilensoort zich langzaam maar zeker aan het uitbreiden was! Hoewel we in de Kempen tot voor enkele jaren terug maar enkele, traditionele broedgebieden kenden, werd vorig jaar ook buiten deze plaatsen door enkele mensen wat meer op de soort gelet. Aanleiding daarvoor was dat de Bosuil steeds meer in nieuwe terreinen gehoord werd, wat sterk een vooruitgang deed vermoeden! We kwamen dat jaar ('82) al tot c.a. 30 paartjes en sprake van een volledige telling was er niet.

De Bosuil die ^{na een broedgeval in 1960} waarschijnlijk tot de tweede helft van de zeventiger jaren nog op de Utrecht ontbrak bleek dat teljaar weer evenals in '80 en '81 met 3-4 paartjes hier vertegenwoordigd te zijn. De mogelijkheid dat een paartje gemist werd is niet uitgesloten, doch erg onwaarschijnlijk gezien onze vele nachtelijke activiteiten in dit gebied in verband met de Nachtzwaluw-telling.

Dit jaar had ik in jan./febr./maart de Bosuil op de Utrecht niet gecontroleerd. Des te meer verbaasd was ik, toen ik op 30-05 's nachts over een betrekkelijk klein oppervlak 3 mannetjes hoorde roepen, allen in een deel van de Utrecht waar de soort nog nooit was waargenomen. Een rede te meer om 't gehele landgoed eens te controleren.....

Dit gebeurde op 02-06 's avonds t/m. 03-06 's ochtends samen met Marco Bakermans en met behulp van een cassetterecorder. De recorder was amper nodig want eenmaal geactiveerd bleek 1 roepend mannetje een kettingreactie teweeg te brengen onder de (naar bleek) dicht verspreide Bosuilen. In totaal kwamen we tot tenminste 9 roepende ôô en op een geheel andere plek werden 2 juv. gehoord. Zeker 10 paar dus! gebaseerd op onze telling van vorig jaar zou dat c.a. 30 % van de Kempische populatie betekenen! Of lag de Kempische populatie in het algemeen, dit jaar ook veel hoger dan voorheen? Thats the question.....

FLUITER; Normale broedbestand; 8-15 zanposten, de laatste jaren echter beduidend minder!

De Fluiter is een soort die enkele specifieke eisen aan haar biotoop stelt; Het voornaamste kenmerk is een vrij open kruinlaag die nodig is voor de opvallende baltsvlucht van de vogel die zich laat omschrijven als " 'n fladderende vlucht van hoog naar laag, begeleid door een onmiskenbaar trillertje". Zodoende moet de ondergroei weer wat dichter zijn zo dat de Fluiter makkelijk kan invallen. Verder biedt dit beschutting voor de nestplaats.

De Hertgang voldeed altijd prima aan deze eisen van de Fluiter en dit kwam dan ook tot uiting in het aantal zangposten die hier telkens werden vastgesteld; 1957; 24, 1958; 12, 1971; 5, 1972; 8, 1974; slechts 1, 1975; 3-6, 1976; 7, 1977; 9, 1978; 13 en in 1979; 9. Duidelijk is te zien dat in vrij kort tijdsbestek, werkelijk van het ene op het andere jaar, het aantal zangposten kan halveren. Dit is typerend voor de Fluiter. In slechte jaren zal de soort dan ook zeer hoge eisen stellen aan haar broedgebied, in betere tijden neemt de Fluiter 't niet zo nauw;

In 1980 werden in de Hertgang op schandalige wijze de mooiste en dikste bomen gekapt en het gebied werd té open. Dit resulteerde in 1 (mogelijke) broedgeval in 1981 en zeker niet veel meer in 1982.

Buiten de Hertgang kwamen op de Utrecht vrijwel jaarlijks 1 paartje Fluiter tot broeden in de Tulder, en incidenteel nog 'n paartje elders op het Landgoed. In 1983 was waarschijnlijk sprake van zo'n "goed Fluiter-jaar waarin de soort minder eisen stelt aan het biotoop", want het lijkt me sterk dat een opleving naar 8 z.p.'s te danken is aan een bep. biotoopswijziging in de Hertgang. Naar mijn idee is er in dit jaar tijdsverschil weinig verandert. Ook buiten de Hertgang zongen nu op veel nieuwe plaatsen gedurende langere tijd Fluïters. Op tenminste 7 plekken werd de karakteristieke zang regelmatig gehoord. Dat brengt het totaal op tenm. 15 z.p.'s.

Let wel!; Hoewel alleen duidelijk niet-doortrekkende ex. zijn meegeteld, spreek ik voor alle voorzichtigheid over ZANGPOSTEN en niet over broedparen! Dit kan dus inhouden dat zich hieronder ongepaarde mannetjes bevinden, wat vrijwel oncontroleerbaar is!

Belangrijk vind ik het om te horen hoe de territoriumbezetting dit jaar was in andere gebieden. Het wordt zeer op prijs gesteld wanneer de gegevens voorzien worden van begeleidend materiaal dat wat zegt over het aantal z.p.'s in voorgaande jaren én het biotoop.

Literatuur;

Erve, van F.J.H. c.s. - Avifauna van Noord -Brabant (1967).

Teixeira, R.M. - Atlas van de Nederlandse broedvogels. (1979).

En verder diverse maandverslagen van de voormalige Vogel-Inventarisatiewerkgroep-Midden-Brabant, daterende uit de jaren 1960 t/m. 1968.

TER AFSLUITING;

In de volgende Blauwe Klauwier wil ik een serie artikelen starten die handelen over de vogels van Landgoed "De Utrecht". De spits zal worden afgebeten met de bespreking van de Duikers t/m. de Ganzen.

Wie denkt aanvullende gegevens te hebben met betrekking tot deze soorten en dit gebied kan deze (tijdig !) naar mij opsturen. Er zal naar gestreefd worden een zo volledig mogelijk beeld te schetsen! Op 't eind van de serie zal een allesbevattend verslag worden uitgebracht!

Lex.

Marialaan 26, 5541 CD Reusel.
tel; 04976-2271.

vogelaria.

Beste lezers, of heb ik na het verschijnen van de eerste aflevering van Vogelaria al meteen geen lezers meer?, In de vorige Blauwe Klauwier werd het oude bekende Ornithomania herboren, zij 't dan in een andere vorm, onder een andere naam en geschreven door een andere auteur. Deze keer wordt een oud V.W.G.-gebruik in ere hersteld, zij 't dan eveneens in een andere vorm!

De strijd die voorheen plaats vond om het beruchte faalcertificaat en de gewilde eremedaille zal nu in alle hevigheid gaan losbarsten om het faalbokaal en de eretrofee. In elke aflevering van Vogelaria zullen de meest recente miskleunen openbaar gemaakt worden en zullen de daders als potentiële kansmakers voor het faalbokaal worden vernoemd. Eveneens geldt dit voor de mensen die zich verdienstelijk gemaakt hebben binnen de werkgroep. Hun naam zal pronken onder de titel "Eretrofee". De grootste faler zal -3 punten krijgen toegekend, de grootste held kan +3 punten scoren. Op het einde van het jaar zal de eindstand worden bekeken in samenwerking met de feestcommissie om op een democratische wijze tot een beslissing te komen. De prijzen worden zoals gewend op de jaarvergadering uitgereikt.

DE EERSTE PUNTEN EN STRAFPUNTEN ZIJN ALS VOLGT VERDEELD:

De vogelfotografie is plotseling weer volop in opspraak. Landelijk door een nieuwsbrief van het fotografengilde die ijvert voor verantwoord fotograferen, intern, binnen de Werkgroep door recente problemen met een fanatiek fotograferend lid. Jawel, Wim de Kroon had ik al een tijdje in gedachte voor een plaats in de eretrofeelijst voor deze keer, wegens zijn voorbeeldige gedrag in het veld de laatste jaren, maar enkele gegronde klachten die ik onlangs uit betrouwbare bron vernam vernam 'm de das om.

Vandaar; FAALBOKAAL; -3; WIM DE KROON; voor hetgeen 'm de Das omdeed.

-2; TOM HEYNEN; Voor het niet aanwezig zijn op een archiefvergadering die bij hem thuis moest plaatsvinden, zodat ik 2 maal voor niets in een stik hete bus de afstand REUSEL-RINDHOVEN moest overbruggen. gelukkig had hij er achteraf een goed excuus voor;
-1; LEX PREETERS; zie artikel "Fotograferen, gevaarlijke hobby ! ? en verder; voor het eveneens niet aanwezig zijn op een (bestuurs-)vergadering die bij hem thuis moest plaats vinden (werd echter nog tijdig rechtgezet).

Sorry dat ik laatst archiefcie. ben vergeten, mtrettend stam maar dat ben ik nu eenmaal (bei de ornithomanisch frustrant) He Lex, de balie! groetjes Jan.

ERETROFEE; +3; ERNEST V. ASSELDONK; deze jonge was onmiddellijk bereid op het Kiekefestival te Reusel een stand van de werkgroep te bemannen. Op de ledenvergadering deed niemand zijn 'haar bakkus open toen hierom gevraagd werd. Denk verder nog eens terug aan zijn goed verzorgde lezing over Eckersweyer.

+2; PIETER WOUTERS; Dit manneke hielp ernstig mee om Ernest de hulp te bieden die wegens grote blangstelling broodnodig was op het Kiekefestival.

+1; LEX PREETERS; Vanwege zijn goedbedoelde initiatief om deze stimulerende erestrijd in ere te herstellen!

DE BEGINSTAND IS DUS; Ernst; +3
Pieter; +2
Lex; 0 (evenals alle niet vernoemde werkgroepleden)
Tom; -2
Wim; -3

In het Wild Animal Park in het Amerikaanse San Diego is voor het eerst een condorkuiken in gevangenschap geboren. Het diertje moet door oppassers gevoed worden. Omdat het kuiken echter alleen maar voedsel aanneemt van een moedercondor hebben de oppassers de kop van een condor nagemaakt. Een van de mannen steekt zijn arm in de rubberen pop en voedt het diertje. Dit moet om de drie uur gebeuren. Bij de geboorte woog de kleine condor anderhalf pond.

Een groepje soortenjagers was 't in West-Europa moe. Hoe dat kwam en hoe het hen verging verteld het volgende verhaal.

Dichtbevolkte gebieden waren voor hen nimmer eldorado's. Altijd maar kijken over die grote zee, een donkerblauwe massa waarboven nooit eens iets nieuws te zien is maakt je behoorlijk tureluurs! Antartica leek ze wel wat en ze schreven zich in voor een prijsvraag die hun droom kon verwezelijken. Het gevarieerde gezelschap wilde zich in de hoop 't winnende lot te bezitten al terdege voorbereiden, bijgestaan door een frater en een non. Netjes moesten die de deelnemers verzorgen. Skandinavië was vertegenwoordigd met een Let, Lap, + Est; Vogelkenners met naam! Een Chinees, Wa Lu genaamd, zou hun voedsel bereiden, want vooral de Lap at rijstmaaltijden. Tenslotte deden mee o.a.; een zwaargesnorde gymleraar, een graaf, een huismusicus, z'n broer 'n boer, enz. Wa Lu wist ook voor hen wel iets smakelijks te koken, zoals aal + scol; vers uit een link wak. Hij putte 'r ook altijd voorzichtig het water!

Een oefening vond plaats op een dichtgevroren ven in de Kempen, met behulp van een arreslee gemaakt van ruw hout dat naar een soort bast aard. Ar én de bijbehorende sledehonden, die voor 't gemak genummerd waren werden gebracht per vrachtwagen. Appart vervoerd werd echter reu zés! 't ernstig verminkte pootje van hem was waarschijnlijk gekneusd, of lam.

In goede vereende samenwerking werd de duikuitrusting omgedaan bij Dirkjan. "Van Gent en Loos" had zojuist de duikbril, duikerspak, zuurstofflessen en 'n set schoppen geleverd die moesten dienen als onverhoopt iets mis ging.

't leek allemaal zo'n makkie! Vitaal kon men aan de slag, zo dachten ze!

De zwaargebouwde Lap ging vast het ijs op. Vrijwel direct hoorden ze een hard "KRAK"! Een dikke vent bleek al na de eerste stap uitgegleden te zijn en viel met een enorme smak. "Au, wat 'n pijn in m'n nek, sterretjes, overal sterretjes" riep de Lap nog, daarna zakte hij door 't zwakke ijs. Een dappere blonde, gebrilde voorbijganger trok 'm met alle macht uit het water. Snipverkouden was het slachtoffer en werd langzaam lijkwit. "Ga 't jeneverflesje in m'n pukkel snel halen" riep de held de omstanders toe, "vlug pakkem!" P.h.-aantekeningen vlogen in 't rond, men vond het flesje, maar het mocht niet meer baten.

"Dat roekeloze gescharrel aarde naar zijn vaders mentaliteit" zei de Let.

"Fit is hij niet geweest, anders had ie zich wel op het ijs kunnen trekken", zei de Est.

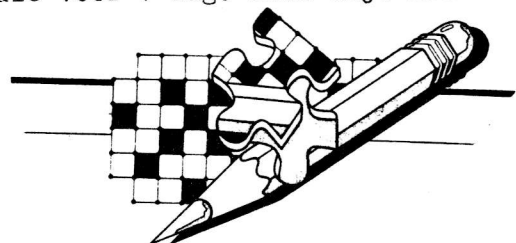
"Je zult zien dat, nu we die dooie vaarwel gezegd hebben hij nu net het droomreisje wint". Er kon in geen geval iemand om deze uitspraak van de boer lachen.

"Doe niet zo stom broer!, "Dom praten, daarvoor zijn we nu niet in de stemming", antwoorde de musicus. "Wat hebben we al niet voor tol aan onze belachelijke hobby betaald. Ik stop per één december met die flauwekul, en dat is vandaag!!!!!!".

Ieder knikte instemmend, nog vol van verdriet.

Een Meeuwte met een verdacht rose gloed op z'n vleugels schroefde boven de plek des onheils, doch was voor geen van hen nog de aandacht waard!

VAKANTIE-PRIJSVRAAG; Ken je het puzzeltje van Maria en Rian op de jaarvergadering van dit jaar nog? Op dezelfde manier werkt deze prijsvraag! Lees bovenstaand verhaaltje goed door en onderstreep de vogelnamen die er in verborgen zitten om ze vervolgens te nummeren van 1 t/m. 40. Zoek daarna op de volgende wijze letters die uiteindelijk een zin zullen vormen; Stel dat is gevraagd; 2/4! Het eerste cijfer (de 2) geeft de plaats van de vogelnaam aan. Stel de tweede vogel in het verhaal verborgen, is MEREL! Het tweede cijfer (de 4) geeft aan welke letter van het woord je nodig hebt, en in dit geval is dat dus de E. Zo ga je de volgende codes oplossen!; 3/4, 1/2, 19/7, 2/2, 6/1, - 11/3, 9/2, 13/3, 4/4, 20/4, 5/5, 8/4, 21/3, 12/6, 30/4, - 7/5, 10/3, 16/12, 24/7, 23/5, 15/4, - 21/1, 27/6, 29/8, 17/2, 34/1, 32/4, 33/4, 26/2, 37/1, 38/3, 30/7, 18/3, - 31/1, 36/6, 28/1, 19/7, 6/7, 35/4, - 39/5, 40/4, 12/6, - 14/1, 29/5, 25/2, 39/1, 20/1, 18/3, - 21/1, 36/2, 2/2, 5/2, - 35/5, 26/2, 19/6, - 11/5, 40/10.! Schrijf de oplossing op een briefkaart en stuur die voor 1 aug. naar mij. Leuk voor in de vakantie. Bovendien kans op een leuke prijs !!

De volgende brief ontving ik van Wim Jacobs die er wel erg merkwaardige ideeën op na houdt over hetgeen 'm op z'n stalen ros allemaal overkomt;

Toenemend aantal aanfietsingen onder de vogels;

Het is begonnen het vorig jaar, toen in mei 's morgens om half 6 'n Mus door het rode licht vloog op 'n kruising van de Waalreseweg in Valkenswaard. Juist toen ik aanreed bij het groene licht komt van links een Mus aangevlogen die met piepende vleugels nog wilde bijsturen maar toch te laat was en tegen m'n hoofd aanvloog.

Voor de ongerusten onder ons wil ik vertellen dat niemand letsel heeft opgelopen en dus na dit accedent ieder zijns weegs is gegaan.

Zoals gezegd was dit het begin van confrontaties met kamikazes onder de vogels, want in die tijd van mei en juni heb ik nog 5 aanvliegingen of zoals U wilt aanfietsingen gehad.

De meesten gebeurden op de hoogte van het wiel of het krankstel doordat debvogels langs de weg zaten en mij dan zagen en niet de berm invlogen maar de grotere vrije ruimte van de weg verkozen met noodlottig gevolg.

Zo hebben er enige 'n laatste kwiek en hun veren gelaten tussen de spaken.

Enige stuntvliegers onder hen vlogen tussen voorwiel en tandblad met ketting door en weer anderen fladderden even tegen de spaken om dan toch krabbelend en fladderend weer los in het luchtruim te geraken.

Voor de statisticie onder ons vermeld ik de soorten die hierbij betrokken waren; Merels, Grote lijster, Leeuwerik, en Huismus.

Wim Jacobs.

=====

Deze tweede aflevering van Vogelaria wil ik beëindigen met het start=====
 volverhaal dat ik ooit, toen ik nog student was, uit verveling ben begonnen, maar uit-
 eindelijk uit tijdgebrek nooit heb afge maakt. Dat belooft ik nu speciaal voor jullie als-
 nog te gaan doen. Volg met spanning de avonturen van Zwim Zwoemel.

ZWIM ZWOEMEL EN DE SCHIETGRACE VIERDIMENSJES. afl. 1.1.

Het was nog schemerig toen Zwim Zwoemel op z'n fiets stapte! Een pukkel met 'n lunchpakketje en 'n thermosfles, gevuld met warme thee als inhoud werd op de bagagedrager bevestigd. Om z'n nek hing verders de voor hem zo onmisbare kijker en op z'n rechter-schouder rustte een fototoestel.

Hier en daar fonkelde nog een ster. Ze waren de stille getuigen van de heldere nacht, die verantwoordelijk moest zijn voor de ongewoon frisse ochtend voor de tijd van het jaar. Het viel echter te verwachten dat bij het opkomen van de zon het kwik snel zou gaan oplopen.

Op straat was het nog rustig! Er viel nergens een teken van leven te bemerken, behalve dan het regelmatig kraaien van een haan en het piepend afremmen of optrekken van vrachtwagens bij de douanepost dat zo nu en dan vaag hoorbaar was. Echter, in het oosten werd het langzaam lichter; eerst schetterde er 'n Merel, maar al snel werd aan dit initiatief gehoor gegeven door Roodborstjes, Heggemussen en Zanglijsters.

Nog veel mooier werd het toen Zwim langs een lang, smal broekbos kwam te rijden, parallel liggend aan de weg; De mengelmoes aan gevarieerde zangstrofes deed 'm denken aan een ongerept tropisch oerwoud. Te onderscheiden waren Zwartkoppen, Tuinfluiters, Spotvogels, een Wielewaal en een enkele Nachtegaal die haar faam deed gelden. Prachtig! Vrijwel ongehinderd door een rustig zuidwindje wist Zwim er in de grootste versneling aardig 't tempo in te houden, zonder vermoeid te raken.

Op enkele boerderijen brandde inmiddels 't licht, de koeien werden onrustiger.

In de verte tekende zich als een langerekte donkere streep een groot bos af, zo open dat hij de bomen al op grote afstand kon onderscheiden. Vroeger moest dit een mooi, dicht woud geweest zijn, waarin vele vogelsoorten in grote dichtheden hun territorium hadden. Reeën en Vossen waren er, naar men vertelde niet zeldzaam geweest.....

Als gevolg van de steeds zuurder wordende regen hadden de bomen hun bladeren laten vallen en stierven geleidelijk af. De kruinlaag was aangetast en zodoende steeds meer toelaatbaar geworden voor zonlicht. Hierdoor ontstond een dichte ondergroei van voornamelijk Amerikaanse vogelkers. Maar al snel was ook dit oersterke gewas niet meer bestand geweest tegen de als maar zuurder wordende neerslag. Nu stond het woord "BOS" nog voor een uitgestrekte buntakker met her en der verspreid oude, vaak gedeeltelijk afgestorven eiken, Beuken en Grove dennen.....

Zwim hoorde op ongeveer 100 meter afstand al het geratel van de Nachtzwaluw, die in zijn vaders jeugd jaren nog vrij zeldzaam was, en tegelijkertijd het gepiep van enkele verspreid zittende jonge Ransuilen.

Raar, maar die geluiden in combinatie met het zien van de nevelslierten boven de pijpestrobegroeiing die in het matte licht van de volle maan en de opkomende zon op een wuivende goudmassa leek, het voelen van een zwoel windje dat met z'n haren speelde en de geur van dennenaalden die aangenaam z'n slijmvlies prikkelde bracht Zwim in een onwerkelijke sfeer. Het kwam bij 'm over alsof het ene verschijnsel dat hij gewaar werd per definitie bij het andere hoorde. Hij voelde zich opgewekt worden door de rust en het pure dat dit stukje natuur uitstraalde.

KNAL,KNAL!!!!, een oorverdovend geluid afkomstig uit een geweerloop bracht een einde aan z'n heerlijke gemijmer! Het maakte 'm er op attent dat hij ~~wem~~ medewaarnemer had, maar dan wel een die de waarde van de natuur op een geheel andere manier interpreteerde. Had Zwim zojuist kunnen genieten van een optimale rust, nu werd de omgeving gekenmerkt door een gote gejaagdheid. Overal vlogen uit hun slaap gewekte, overstuurd rondvliegende Houtduiven, krassende Kraaien en enkele Spreeuwen. Enkele Konijnen baanden zich met geweld een weg door bunthalmen en takken. Het simpele monotone, maar juist daardoor zo kalmerende Nachtzwaluwengespin, regelmatig onderbroken door het gepiep van de Uilskuikens was niet meer te horen; uit schrik zwegen zij.

Zwim maakte zich woedend. Het was alsof hij plotseling door middel van ijskoud water uit een heerlijke droom gewekt was. Hij had een enorme hekel aan jagers en stropers en noemde ze meestal in een adem; Het verschil was volgens hem dat een jager legaal stroopt en een stroper illegaal jaagt. Maar beide hadden ze maar één doel voor ogen; het doden van onschuldige dieren, hetzij dan uit puur vermaak, hetzij uit geldzucht.

In het jagerswereldje presenteerde men zich onderbhet mom van de natuurbescherming; men heeft een regulerende taak, zo verkondigt men. Zwim sloeg zich bij deze gedachte onbewust voor het hoofd. Jagers van nu kunnen makkelijk zonder dat Konijntje en de natuur is niet gebaad maar geschaad bij deze onaangename hobby. Z'n opa stroopte in z'n jonge jaren ook wel eens een Konijntje, oké, maar toen was het anders! De natuur was nog maar veel minder aangetast, had nog veel meer te bieden en kon zich dus makkelijker herstellen. Bovendien had men het in de eerste helft van de twintigste eeuw niet zo breed en was het soms van groot belang de bossen in te trekken met wat ijzerdraad en een paar klemmen, wilde je wat vlees in de pan hebben.

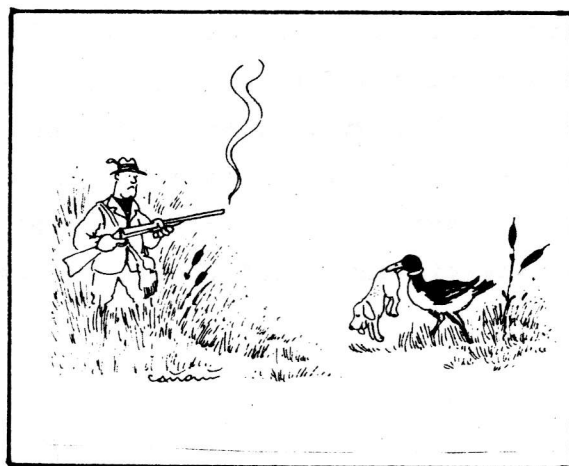
Maar goed, Zwim nam zich voor, zich er die dag maar niet verder meer over op te winden want een schot was maar al te vaak de voorbode van een drijfjacht.....

En tijdje later bereikte Zwim zijn vertrouwde plekje aan een groot heideven. Hij liet onmiddellijk achterover vallen in de dichte pitrusbegroeiing en zocht een aangename houding. De nog vrij laagstaande zon scheen behagelijk in z'n gezicht en hij begon te sluimeren. Hij snoof den heerlijke mengeling van zomerse geuren op. Hij onderscheide de doordringende reuk van Gagel, de mufte damp van rottende waterplanten, en het frisse, bijna proefbare aroma van Watermunt.

Toen hij al genietende bijna insliep bemerkte Zwim verontrusting uit het laide gekwaak van de eerst zo zwijgzame Eenden. Uit de westhoek van het ven vlogen ze massaal, gehaast op. Tegelijkertijd steeg een witte wolk Kokmeeuwen omhoog van hun broedkolonie aldaar. Boven een bosje grove dennen op de heide bleven ze hangen. Nog enigszins verdoofd zocht Zwim naar zijn kijker in de hoop een Havik, Kiekendief, of wellicht een ander soort Roofvogel in beeld te krijgen. Maar toen bleek de werkelijke oorzaak; Het zien van een uit het bosje tevoorschijn komende geweerloop werd vrijwel direct gevolgd door een aantal schoten. Weer was een panieksituatie het gevolg en 't leek 'n ware hel boven 't ven. De lucht was gevuld met Kuif-, Tafel-, en Wilde eenden, Winterlingen en Kokmeeuwen. Allemaal leken ze uit volle borst hun ongenoegen te schreeuwen! Negen lopen waren het ondertussen, waaruit vrijwel onafgebroken lood de lucht in werd geblazen met de hoop iets te raken. En die hoop was niet onterecht, want de kans om iets te raken was groter dan die om te missen."Dat er regelmatig een voor consumptie ongeschikte Kokmeeuw samen met de vele Eenden naar beneden komt, is onoverkomelijk" moeten de heren jagers gedacht hebben. Of zouden ze in hun enthousiasme helemaal niet denken?

Wist u ...

dat:

- Door:

ALBERT VRIJALDENHOVEN

Wist U,

dat het ginsnummer voor de kontributie vermeld staat in de klauwier.
dat dit bij enkele mensen nog niet bekend was.
dat de ekskursie voor wereldkinderen geslaagd is, ondanks de magere opkomst.
dat de organisator van wereldkinderen ons een kanotocht tegen kostprijs in het vooruitzicht heeft gesteld.
dat deze tocht loopt van Neerpelt tot Valkenswaard.
dat het tijdstip hiervoor nog vastgesteld moet worden en u zich kunt opgeven bij Albert.
dat bij nestkastkontrolle Koningshof twee verdronken mezen werden aangetroffen.
dat de Heggemus in wintelre Blauwpieperke heet.
dat er na de vakantie nog een gezelligheidsweekend in de pen zit.
dat de datum hiervoor door de organisatie nog angstvallig geheim wordt gehouden.
dat het kiekenfestival van Lex een groot sukses is geweest.
dat het PPD projekt bij de leden van de vwg-werkende bevolking een kostbare zaak gaat worden, vanwege het vele regen-verlet.
dat Jo en Wim, Geert en Maria hun safari op 1 juni zijn begonnen.
dat als U het hoger opzoekt, U altijd terecht kunt bij Peer B te E. voor deskundige adviezen betreffende bergsport.
dat wij nu reeds geluiden opvangen in de wandelgangen omtrent een Andes-ekspe-ditie.
dat inschrijven hiervoor nog niet mogelijk is, doch dat wij de ontwikkelingen met belangstelling zullen volgen.
dat het volgende gehoord is tijdens de ekskursie naar de "Weerrribben":
dat "waarom vogels hun eieren leggen? Omdat ze ze niet kunnen gooien".
dat Piet van H. en zijn moeder te Geldrop, 's-avonds een tv film over parende Kluten aan het bekijken waren, zijn moeder zei: "dien ene, die het het goed bekeken, die krijgt tenminste geen natte voeten".
dat Piet aan de roeiers vroeg of ze een Vlaamse gaai gezien hadden. Nee wij ok nie het waar zeker te ver van huis".
dat de redactie van "wist U" U allen een fijne leerzame vakantie toewenst.

houdoe Albert.

E.v. Asselpenk 83
meester.